

ל' תשרי ה'תשע"ה 24.10.13

מגזין מס' 301

שבת פרשת נח/ראש חודש מר חשון
קשר-שבועי מאת הרב יאיר קלב

הכתב הלבוני

יגעת ומצאת - תאמין!

כשרצה רבנו הזקן לברך את ר' יקותיאל ליעפלער בעשירות, אמר שאינו חפץ בזה, שלא תמרידו העשירות מלימוד החסידות והתעסקות בעבודה, וכשרצה לברכו באריכות ימים אמר: "אך לא בחיי-איכרים ש"עיניים להם ולא יראו, אוזניים להם ולא ישמעו", לא רואים אלוקות ולא שומעים אלוקות".

(על פי 'היום-יום' ו' חשון)

התבוננות בדרך אפשר בטמון בפתגם ובאמרה החסידיים

אף פעם לא מאוחר

רבי עקיבא, התנא הגדול, היה עד שנתו הארבעים בור גמור בידיעת התורה ובכל הקשור ליהדותו. עובדת היותו בן גרים עם הארץ העצימה בו את תחושת הזרות והניכור לכל ענין יהודי שורשי. מסופר עליו כי סלידתו מלומדי תורה ושומרי מצוות היתה כה עזה, עד שהיה נוהג לומר: מי יתן לי תלמיד חכם ואשכנו כחמור (שפגיעתה הקשה של נשיכת החמור חמורה ומשברת עצם).

אף על פי כן, כאשר גמלה בלבו ההחלטה ללמוד תורה, כבש תסכולו ורגשי נחיתותו ולא נרתע מלבצע תפנית חדה בחייו. על אף גילו המבוגר, לא בוש לילך אצל ה'מלמד' להתחיל את לימודו מן היסודות ממש. בגיל 40 החל הוא משנן את האל"ף בי"ת בחברתם ובמחיצתם של זאטוטים רכים בשנים.

באחת משיחותיו, אמר הרבי מליובאוויטש נשיא דורנו:

אין עוני אלא בדעת

"...אודות רבי עקיבא מספרת הגמרא: כאשר החל הוא

ללמוד תורה, לא ידע האם יצליח בלימודו אם לאו. יתירה מכך - חייו היו קשים בכלל בהיותו עני מרוד. אלא שלמד מטיפות מים ואבן; שלמרות שהאבן הינה חומר קשה ואילו טיפות המים רכות, מכל מקום כאשר טיפות המים נופלות על האבן תדיר, יום אחרי יום ללא הרף, סוף סוף שוחקות הן את האבן הקשה.

המקיים את התורה מעוני סופו לקיימה מעושר

מתופעת שחיקת האבן על ידי המים למד רבי עקיבא שכך יהיה הדבר, ואף בטוח יותר, גם בנוגע אליו. מבלי הבט על הקשיים הנראים בדרכו של השואף להפוך לתלמיד חכם, באם רק יתחיל ללמוד ברצון חזק וללא הרף, ימים שבועות חודשים ושנים - סופו לנצח ולהיות לתלמיד חכם. וכך אכן היה בסופו של דבר, רבי עקיבא היה לאחד מגדולי התנאים.

זאת ועוד, מספרת הגמרא, לפני כן היה רבי עקיבא עני ואילו לאחר מכן, כאשר התמסר כולו ללימוד התורה בלבד ולא חשב על כל דבר אחר, הצליחו הקב"ה ונעשה לעשיר גדול.

לרצות באמת

וזהו מוסר השכל לכל תלמיד הניגש ללימודים ונדמה לו שהדבר כרוך בקשיים גדולים; או שקשה לו לקלוט את החומר הנלמד, ועולים בו ספקות שמי יודע האם יצליח בלימודו; או שחושב מי יודע האם הדבר יביא לו תועלת בחייו...

... אם רק רוצים באמת ללמוד, ועוסקים בזה ברצון תקיף – מובטחים שיצליחו בלימוד, ולאחר מכן מצליחים גם בכל שאר העניינים. וכפירוש רש"י על הכתוב "אם בחוקתי תלכו גו" – שתהיו עמלים בתורה, שאז יקוימו בכם כל הברכות המפורטות בפרשה..."

(על פי ליקוטי שיחות, חלק ב' ע"מ 553)

גם בדברי ימיה של תורת החסידות ישנו סיפור אודות יהודי פשוט שבפשוטים, שהפך בחייו לאות ולדוגמא ליכולת הטמונה בכל אדם לפעול שינוי גמור באורח חייו, עד כדי יצירת מהפך מהותי באישיותו מן הקצה אל הקצה.

בקונטרס 'לימוד החסידות' מספר האדמו"ר הקודם, הרבי הרי"צ:

התרחבות והתפשטות לימוד החסידות

"בימי כ"ק (כבוד קדושת) אדמו"ר האמצעי התרומם קרן האברכים (הנשואים) הצעירים בידיעת החסידות. אחרי דרישתו של הרבי כי כל האברכים הסמוכים על שולחן אביהם או חותניהם יעשו להם קביעות ללמוד בכל יום דא"ח (דברי אלוקים חיים – מאמרי חסידות, הנאמרים או נכתבים על ידי אדמו"רי חב"ד בלבד) לא פחות משלוש שעות ביום. הנה במשך הזמן התרבו בכל עיר ומושב כמה וכמה אברכים יודעי דבר בתורת החסידות.

כעבור מספר שנים התרבו המשכילים בידיעת דא"ח

ורבים מהם נעשו למשפיעים ומלמדים בעיירות, בכפרים ובישובים שונים. מה שפעל רושם עז בעדת חסידי חב"ד, כי נתרבו בעלי הידיעה והעסק בתורת החסידות.

חנווני מוכר מלח

בעיר ליעפלי גר אחד מחסידי כ"ק רבנו הזקן (בעל התניא), חנווני מוכר מלח. ור' יקותיאל שמו. הוא היה אחד העובדים הידועים... (מבעלי הרצינות הכנה בעבודת התפילה), אבל השגתו בידיעת התורה בכלל ותורת החסידות בפרט, היתה מצומצמת ביותר.

פעם עבר בליעפלי אחד האברכים המשפיעים והתעכב שם כשבוע, ובכל יום ויום היה חוזר (בפני ציבור השומעים) מאמר של כ"ק אדמו"ר האמצעי בעל פה. במאמרים ההם נתבארו עניינים עמוקים עיוניים ביותר. ובהיות האברך בעל כשרון נפלא בהשכלה והשגה ונוסף לזה דברן נפלא, אשר כל הגה היוצא מפיו היה מחוטב וברור מילולו, הנה פעל רושם עז על כל השומעים.

אמנם החסיד ר' יקותיאל, בהיותו בעל שכל לא גדול, לא הבין את המאמרים ההם. הדבר נגע אל לבו במאוד ודיכא את רוחו, והיה שפל בעיני עצמו מזה ומייסר ומוכיח את עצמו בקריאת שמות של בוז.

שומע ואינו מבין

החסיד המשכיל הנודע ר' שמואל דוב מבאריסוב סיפר את אשר שמע מהחסיד ר' יקותיאל בעצמו בענין זה. הגע עצמך, אמר ר' יקותיאל לר' שמואל דוב, אנכי הייתי אז כבן ארבעים. וכחמש עשרה שנה הייתי הולך לרבנו הזקן בעל התניא, ובכל משך שנים אלה למדתי לפי כחי. והנה חדשה נהיתה, בא אברך צעיר, אפרוח ממש, 'חוזר' מאמרי אדמו"ר בזמרה ובחיות. ואני שומע ואיני מבין. מרגיש אנכי כי העניינים עמוקים במאוד, עניינים נפלאים, אבל אני אינני יודע מאומה.

בכל יום ויום, מספר ר' יקותיאל, כשהנני שומע

לפניו מכל אשר עבר עלי בביתי, כי עבר דרך עירנו ליעפלי אחד האברכים המשפיעים וחזר המאמרים ששמע בליובאוויטש. את המאמרים הרגילים הבנתי, אבל את אותם מאמרים שנתבארו בהם העניינים העמוקים לא הבנתי. כמו כן סיפרתי כי המאמר האחרון שנאמר בשבת זו הבנתי, אך את ביאורו לא הבנתי.

בכח הרצון להטות הנפש

כ"ק אדמו"ר ענה: אין לך דבר העומד בפני הרצון. ובאר לי שהגם ש'רצון' הוא גם כן רק כח הנפש ולא עצם הנפש, אבל בכחו גם להטות את הנפש לגלות גילויים עצמיים בפתיחת הכוחות העצמיים והתפתחות החושים; ובפרט בנוגע לכוחות שלמטה מן הרצון כמו שכל ומידות, הנה הרצון פועל עליהם בגזירה ופקודה בדרך כח עליון; וכאשר רוצים באמת אזי גם החושים מתרחבים.

כאשר שמעתי מכ"ק אדמו"ר כי אין הדבר תלוי אלא ברצוני, החלטתי להשאר בליובאוויטש עד אשר אתחיל להבין. העברתי הודעה למשפחתי על ידי העוברים ושבים דרך ליעפלי כי איזה זמן אתעכב, ובינתיים ינהלו בני הבית את החנות בעצמם. כארבעה חודשים יגעתי ביגיעה עצומה, ביגיעת נפש וביגיעת בשר; להרגיל את עצמי לחשוב ענין אחד כמה שעות רצופות, וביגיעת נפש לחזור על ענין אחד כמה עשירות פעמים.

טובה גדולה עשה לי האברך אפרים מסמיליאן. כי היה חוזר איתי המאמרים כמה פעמים בזה אחר זה, עד אשר יכולתי להתעמק בהבנתם. בדרך כלל הייתי מתבודד באחד משני המקומות - במרתף אשר מתחת לבית הכנסת הגדול, או על גבי התקרה מתחת לגג בית הכנסת. בחודש תשרי הוא הרגשתי עצמי כבריה חדשה. ותודה לא-ל רחצתי את ה'קדרה' - מירקתי עצמי ונעשיתי כלי לקבלה, ונסעתי לביתי.

מענין הוא במאוד, ממשיך ומספר הרבי הריי"ץ, כל

ה'חזרה' מפי האברך, שומע ואינני מבין, נעשה בשרי חידודים חידודים. כל מאמר ומאמר דכאני כמכתש במדוכה, וקראתי את עצמי בכל השמות של בוז, ואש הוצת בקרבי לידע את המאמרים להבינם ולהשיגם. בקשתי את האברך כי יחזור לפני עוד פעם ועוד פעם, וגם השתדל להסבירני - וראשי עלי כבול עץ ומוחי אטום מלקבל כל אשר יסבירני האברך.

שלשה שבועות עכבתי את האברך בביתי. בימים ההם הפקדתי את ניהול החנות בידי בני ביתי ושמתי לילות כימים לייגע את עצמי בהבנת העניינים אשר למדני האברך. אבל לדאבון לבבי לא עשיתי פרי. האברך נסע, ואנכי נשארתי כספינה בלב ים. עניתי בצום, בכיתי בכי רב באמירת תהילים, אבל אין שום תועלת... והלכתי לליובאוויטש (היה זה כבר בימי נשיאותו של אדמו"ר האמצעי, בנו וממלא מקומו של בעל התניא).

בכי מעומק הלב

בבואי לליובאוויטש, נוכחתי לראות כי במשך התשעה חודשים שחלפו מעת היותי שם נתהווה עולם חדש: כחמישה ששה מניינים אברכים שוקדים יום יום שעות ארוכות בלימוד החסידות. חוזרים המאמרים ומסבירים זה לזה.

לליובאוויטש באתי ביום הרביעי לשבוע. בשבת קודש קודם קבלת שבת אמר הרבי מאמר, ובשבת קודש קודם מנחה אמר ביאור על המאמר (שנאמר קודם קבלת שבת). את המאמר הבנתי וגם חזרתי מקצתו בעל פה, אבל את הביאור לא הבנתי, ומה נפלאתי כי האברכים ידעו גם את הביאור. צער גדול הצטערתי על אשר לא הבנתי את הביאור, וכל הלילה בכיתי מעומקי לבבי, וצמתי כל היום.

ביום השני כשנכנסתי ל'יחידות' (שיחה אישית עם הרבי בה מתקשר החסיד לרבו בכל נימי נפשו), סיפרתי

אשר נאמר והתרחש באותה היחידות שהיתה לו לחסיד ר' יקותיאל מליעפלי אצל כ"ק אדמו"ר האמצעי טרם נסיעתו לביתו, ואין כאן מקומו. אבל גם מהדברים האמורים משתקף היטב מהלך רוחם של החסידים בימים ההם – כשנכנס ליחידות ושמע כי אין הדבר תלוי אלא ברצון, הנה לא זז ממקומו עד אשר תיקן את החסר אצלו, מבלי להתחשב כלל בכמה יגיעה ועבודה עלה לו הדבר.

מאמרים וספר מיוחד לכל סוג וסוג מהחסידים

סבי אדמו"ר מוהר"ש מספר לבנו אדמו"ר הרש"ב, כי סבו אדמו"ר האמצעי היה מחלק את החסידים העוסקים בידיעת תורת החסידות ובעבודה לכמה פלוגות. היינו שמלבד החלוקה הכללית ל'משכילים' ו'עובדים', היה מחלק עוד כל אחת מהן לכמה פלוגות, כמה סוגים ב'משכילים' וכמה סוגים ב'עובדים'. ולכל סוג וסוג מהמשכילים והעובדים כתב עבורם מאמרים וספר מיוחד. לסוג מהעובדים כתב ספר 'שערי תשובה' חלק ראשון, וחלק שני לסוג אחר, וחלק שלישי לסוג אחר. כן בסוגי המשכילים, לסוג אחד כתב ספר 'שער האמונה' ולסוג השני ספר 'עטרת ראש', ולסוג המעולה ביותר ספר 'אמרי בינה'. הספרים 'שער היחוד' ו'שערי אורה' הם כלליים ונכתבו עבור כל החסידים, כי 'שער היחוד' הוא המפתח של תורת החסידות, ו'שערי אורה' הוא האל"ף בי"ת של תורת החסידות.

ספר אמרי בינה נכתב עבור ר' יקותיאל ליעפליער

פעם אחת שאל אבי אדמו"ר הרש"ב את אביו אדמו"ר מוהר"ש איזו שאלה בהבנת הדברים ב'אמרי בינה' שער הקריאת שמע בו מבואר ענין הלחם, השמן והיין שבתורה; הנגלה שבתורה, הסוד שבתורה וסודי הסודות שבה; הגלוי והסתום והמוצע שביניהם; והשיב לו על שאלתו והסביר לו הענין.

לאחר מכן אמר סבי לאבי: את הספר 'אמרי בינה' כתב אדמו"ר האמצעי עבור החסיד ר' יקותיאל ליעפליער. הוא, ר' יקותיאל, היה בול עץ – והגם שזכה ליחידות אצל כ"ק רבנו הזקן, יחידות שהיתה עשירה בתוכן, אבל מכל מקום – 'ראש אי אפשר להעמיד' – אף שהיה לו לב מלא רגש והתפלל בהתעוררות טובה. כשחזר אדמו"ר האמצעי והתיישב בליובאוויטש, והתחיל להתעסק עם האברכים בלימוד תורת החסידות, התקנא בהם ר' יקותיאל והשתוקק גם כן להבין, ויגע ביגיעה עצומה עד

שהביא עצמו להשגת הענינים הדקים ביותר.

פעם הוקשה לי, מספר סבי, ענין ב'אמרי בינה', שער התפילין, בענין אור ישר ואור חוזר, ובענין התהוות החכמה מלמעלה מן החכמה, ויגעתי בזה הרבה. נכנסתי ליחידות לאבי אדמו"ר הצמח צדק והרצאתי שאלותיי. ענה לי: כעת נמצא כאן החסיד ר' יקותיאל ליעפליער, והרבה לספר אודותיו, ובתוך הדברים סיפר לי כי הספר 'אמרי בינה' כתב אדמו"ר האמצעי עבורו. שאל אותו את שאלותיך וכל אשר יגיד תספר לי, ואז אשיב ואבאר לך.

יגעת ומצאת תאמין

דרכו של ר' יקותיאל היתה להאריך בתפילה, וציוויתי ליוסף מרדכי, אחד המשרתים, שיודיעני כאשר יסיים ר' יקותיאל את תפילתו. כאשר הוגד לי כי גמר תפילתו, נכנסתי אליו לבית הכנסת והרצאתי לפניו שאלתי. הוא התבונן כשעתא חדא (באריכות ובכובד ראש) ואמר: אני הנני חנווני, ודרכו של חנווני כשמבקשים אצלו סחורה ויש לו מה ליתן, קובע ומקבל המחיר תחילה ואח"כ נותן הסחורה. הסחורה יש לי, תן המחיר ואתן הסחורה.

שאלתי מה הוא המחיר, וענני כי חפץ שאחזור לפניו המאמר שנאמר בשבת, אבאר לו כל ענין שאינו מבין, ובמה שלא אדע לבאר בעצמי אשאל את אבי, והסכמתי. אז ענה לי על שאלתי בטוב טעם ודעת בסדר מסודר

אשר לא האמנתי למשמע אוזניי כי הדברים האלה יוצאים מפי איש כזה שהיה בינוני ואפשר גם פשוט בידיעת גליא (הנגלה) שבתורה. וראה זה פלא, בכל העניינים היותר עמוקים בקבלה ובחסידות, דיבר בהם לרווחה בהסברים רחבים ובהעמקה גדולה.

כשהרצאתי הדברים שהסביר לי החסיד ר' יקותיאל לפני אבי אדמו"ר הצמח צדק, אמר: החסיד ר' יקותיאל ליעפלער הוא מופת חי על מאמר רז"ל יגעת ומצאת. הרבה יגע, אבל מצא הרבה.

להקשיב עם כל האיברים

בערב ההוא בא אלי החסיד ר' יקותיאל כדי שאתן לו מחיר הסחורה כפי שסוכם בינינו, וחזרתי לפניו המאמר. הוא הקשיב קשב רב. היה זה מחזה נפלא לראות חסיד זקן המאזין כל כולו לחזרת מאמר – כל איבריו הקשיבו והרגישו את הדברים הנאמרים. כשסיימתי חזרת המאמר ביקש כי ארחם עליו וכי אחזור המאמר לפניו עוד פעם השכם בבוקר המחרת, והבטחתי וגם קיימתי. ורק אז התחיל לסדר שאלותיו, שבנוגע לרובן הוצרכתי לשאול את אבי. ושבוע של עונג היה לי אז בשאלות ותשובות ההן.

ומן העת ההיא, הנה בכל עת בוא החסיד ר' יקותיאל לליובאוויטש הייתי מתענג בחברתו. הוא זכר כל אשר ראה למן היום הראשון בו הגיע לאדמו"ר הזקן לליאזנא בקיץ תקנ"ו. ומרגלא בפומיה (היה שגור בפיו): לפני היכנסי ליחידות, מתהלך אני כל השבוע תפוס במחשבות אודות היחידות שתהיה לי עם הרבי. ומתייגע אני לסדר לעצמי בראש מה בדיוק אני רוצה. ר' יקותיאל זכר לפרטי פרטים בזכרונו הצלול את כל הפעמים בהן היה ביחידות אצל אדמו"ר הזקן, אצל בנו אדמו"ר האמצעי ואצל נכדו אדמו"ר הצמח צדק. היתה לו ברכה מכ"ק רבנו הזקן לאריכות ימים, ואכן חי קרוב למאה שנים.

החסיד ר' שמואל דוב מבאריסוב הפליג לפני אבי אדמו"ר הרש"ב בשבח החושים והכישרונות של החסיד ר' יקותיאל מליעפלי ואמר כי משכיל נפלא ועמקן חריף ומסודר כזה לא ראה, ומעלה נפלאה היתה לו לאהוב את היגיעה במושכלות אהבה עצמית, ובאופן שלא הרתיע אותו שום דבר. כשהיה מעיין באיזה ענין היה סוגר עיניו ואוטם אוזניו, ולא היה מבלבל אותו שום דבר בעולם.

הסיפורים, אמר לי אבי אדמו"ר הרש"ב, אודות הפלגת כישרונות וחושי החסיד ר' יקותיאל מליעפלי אשר שמעתי מאבי אדמו"ר מוהר"ש, ואשר לכל זה הגיע על ידי יגיעה עצומה, וביגיעתו פעל להפך עצמו מבול עץ לבעל כישרונות וחושים נפלאים – עשו עלי רושם גדול בנוגע לסדר עבודתי.

הארכתני בכל זה כדי לבאר את האמת הגמורה כי על ידי עבודה ויגיעה יכולים להגיע למעלות היותר עליונות במעלת ידיעת המושכלות, ואין הדבר תלוי אלא באדם עצמו.

לימוד החסידות – צו השעה

המורם מכל האמור, כי אלו האומרים שאי אפשר לנברא לעמוד על בורין של הדברים, היא דעה כוזבת המונעת בר בעבודת ה' יתברך.

ואשרי האיש הבוחר בחיים של לימוד תורת החסידות ועבודת הלב ויגיעת המוח. וידע נאמנה כי האלוקים עשה את האדם ישר ונתן לו מוח ולב להשכיל ולהבין, לאהוב ולרחם. אשר כל הכוחות והחושים צריכים לשעבד לעבודת ה': בבירור המידות וזיכוכם, בלימוד התורה, בעבודה שבלב ובקיום המצוות מעשיות ברגש של חיות פנימי.

סוף דבר, אשר אף אם באיזה עשיריות שנים מלפנים היה אפשר להיות ירא שמים גם בלי לימוד וידיעת תורת החסידות, הנה עתה בדורנו זה ובימים הללו נשתנו פני

הדברים בתכלית. רוח זרה מנשבת בכל השדרות ואוירת המתירנות בכל משלה, כאילו נשתנו מעשה בראשית. עד כי ישנם כאלה היודעים לספר כי השכינה אינה, כדברי חז"ל, במערב, כי אם במזרח - ובכולם - כל מיני בעלי דעה מציגים את מרכולתם כאילו שכינה מדברת מתוך גרונם. הנה עתה לימוד החסידות מוכרח הוא להורות דרכי החיים ונוגע בנפש ממש.

הירא את דבר ה' וחפץ בחיים טובים ונעימים בנעימת נועם אלוקי בזה ובבא (בגשמיות וברוחניות) - עליו

לוח שיעורים

בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע אחד בלבד מידי יום חמישי בשעה 20:30 בדיוק! במושב חמד שבמרכז הארץ, על הכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה. השיעור גם משודר בזמן אמת בשידור חי באינטרנט, באתרנו: www.tanyaor.com.

התכנסות (כיבוד ושתייה קלה מ-20:00) במושב חמד, רח' הזית 83 בבית הכנסת שבחצר משפחת שרעבי. לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144.

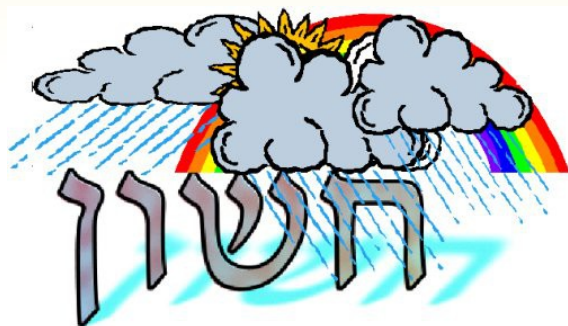

[בכניסה למושב חמד - ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית - לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל]. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר.

לקבוע עתים לתורת החסידות, ללמדה על מנת לשמור לעשות ולקיים את הנלמד בעבודה ובהנהגה בפועל. ואין להסתפק בלימוד ועבודה עם עצמו, אלא יש לקיים את מצוות אהבת ישראל ולעורר גם את מכיריו ומיודעיו ללמוד את תורת החסידות. ומזמן לזמן להתוועד באהבת רעים אהובים לחזק את דרכי החסידות, אשר בזה יראו אור כי טוב ויתברכו בכל טוב.

(על פי 'קונטרס לימוד החסידות' - לאדמו"ר הריי"צ ע"מ 28 ואילך)

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

בהגיע חודש חשוון, כאשר מתחילים ימי המעשה של כל השנה - מעשה דייקא (דוקא), שהוא הכח היותר תחתון במדריגה, והרי כל מה שלמטה יותר, הולך ופוחת ענין ההתכללות והולך וגובר הפירוד - צריכים בני ישראל לקחת עמם את ההתאחדות וההתכללות של חודש תשרי ולהמשיכה על כל השנה כולה.

ובפשטות - שלא יהיה פירוד אצל בני ישראל בין איש לרעהו, ועל דרך זה אצל כל אחד ואחד מבני ישראל גופא - שלא יהיה פירוד בין

נפשו האלוקית לנפשו הבהמית, ועד שפועלים ענין האחדות גם בארץ (מדברי הרבי מליובאוויטש נשיא דורנו).

"מר" משמעותו טיפת מים, ככתוב "הן גויים כמר מדלי" (ישעיהו מ').

בחודש חשוון, בתום שבע שנות עבודה, נשלמה בנייתו של בית המקדש הראשון על ידי שלמה המלך, ככתוב "ובשנה האחת עשרה בירח בול הוא החודש השמיני כלה הבית לכל דבריו ולכל משפטיו, ויבנהו שבע שנים...". עם בניית בית המקדש, רוכזה לראשונה עבודת ה' במקום אחד, ונוספה קדושה לקדושתה של ירושלים. עיר הקודש הפכה מאז למרכז הרוחני של ארץ ישראל שממנו יוצאת אורה לעולם כולו.

חודש חשוון הינו החודש השני בשנה למניין החודשים מתשרי, והשמיני למניין התורה מניסן.

במקרא נקרא החודש בשם "החודש השמיני" או "ירח בול".

מזלו של החודש הוא עקרב - "שבימים אלה צמא העולם לגשם כעקרב שהוא צמא למים".

כיון שבחודש זה אין ימי שמחה ומועד ואף ארעו בו כמה צרות רעות ומרות לישראל, ניתוספה בשל כך תוספת לשמו - **מר חשוון**. טעם נוסף ועיקרי לשם זה, על שם מי הגשמים שהעולם מצפה וצמא להם בחודש זה.

להלן הימים המיוחדים בחודש חשוון, אודות חלקם נרחיב את הדיבור לכשיהיו סמוכים יותר:

י"א חשוון - יום פטירת רחל אמנו אשת יעקב שנפטרה בהיותם בדרכם לארץ ישראל ונקברה בבית לחם, ככתוב "ותמת רחל ותיקבר בדרך אפרתה, היא בית לחם...". בספר ירמיהו מסופר אודות תחינת רחל לה' המבקשת רחמים על בניה שעה שיעברו בסמוך לקברה, מובלים על ידי כובשי ארצם אל גלותם בבבל - "כה אמר ה', קול ברמה נשמע, נהי, בכי תמרורים, רחל מבכה על בניה, מאנה להינחם... מנעי קולך מבכי ועינייך מדמעה, כי יש שכר לפעולתך, נאום ה', **ושבו בנים לגבולם**".

כ' חשוון - יום הולדת אדמו"ר מוהרש"ב, רבי שלום דובער (השישי בשושלת אדמו"רי חב"ד), בשנת תרכ"א.

ב' חשוון - מיום זה והלאה אומרים 'תחנון' כרגיל.

ז' חשוון - מבקשים על הגשמים - לקראת החורף הקרב אנו מזכירים בתפילת העמידה בקשה מאת ה' על הגשם. את הבקשה הראשונה לשנה גשומה, הנקראת אזכרת גשמים, התחלנו להזכיר כבר בחג שמחת תורה. אמנם כדי להקל שיבתם של עולי הרגל לביתם (אלו שעלו לירושלים בחג הסוכות ממקומות מרוחקים), נדחתה בקשת הגשמים בפועל ע"י חכמים לז' חשוון, עד שאחרון עולי הרגל יגיע לביתו. בקשת הגשמים תיאמר בתפילות חודשי החורף עד חג הפסח (אזי נתחיל לבקש אודות ירידת הטל בחודשי הקיץ).

הסיפור השבועי

המים הגואים

בתרמיל גם היו כמה מחברות גדושות בסודות התורה, שכתב רבי יעקב במשך שנים. את המחברות האלה נשא עמו לכל מקום, ובכל עת שנתחדש לו חידוש בתורה, מיהר לכותבו באחת המחברות. כוונתו היתה להוציא לאור את החידושים בספר, והנה ברגע אחד ירד כל עמלו לטמיון.

גדול היה צערו של הרב, ובעל הבית חש אף הוא כאב רב על שהדבר אירע בביתו. השמועה עברה בכל העיר, ורבים נרתמו לחיפושים אחר התרמיל האבוד, אך זה נעלם כאילו בלעתו האדמה.

אנשי הקהילה לא יכלו לראות בצערו של הרב. הם ערכו מגבית חירום להשגת הסכום שאבד, והצליחו לאסוף סכום נאה. כאשר ניגשו אל רבי יעקב ובידיהם צרור הכסף, קיבל אותו מידיהם בשמחה גדולה, אם כי הסכום לא הגיע אף למחצית מן הסכום שאבד.

חכמי הקהילה התפלאו על שרבי יעקב לא דיבר כלל על אובדן חיבוריו היקרים, שכתב בתמצית לבו. כל דאגתו היתה נתונה לכספי הצדקה, ואילו את הספרים לא הזכיר כלל.

כאשר ישבו עמו בסוד שיח העזו לשאלו על כך. התחייך רבי יעקב וענה: "כאשר התחלתי לכתוב את ספריי, בקשתי מהקב"ה שיראני אות ומופת, אם אכן ספרים אלה ראויים לראות את אור הדפוס. ביקשתי שאם הספרים אינם רצויים לפניו יתברך – יאבדו ממני. והנה היום קיבלתי את האות!"... השתוממו השומעים מאוד, והדבר נעשה שיחת היום.

בטרם שקעה החמה נשמעו דפיקות רמות על דלת ביתו של המארח. בפתח עמדו ארבעה גברים חסונים, אשר מראם החיצוני העיד כי לא היו בני אדם מן היישוב, אלא עבריינים המטילים את אימתם על הבריות.

הצדיק רבי יעקב אבוחצירא השכים קום עם עלות השחר, וביקש לקחת את תיק הטלית והתפילין ולצעוד לבית הכנסת. להפתעתו התברר לו כי תרמילו נעלם ואיננו. הוא זכר היטב היכן הניחו אמש, אבל התרמיל לא היה שם.

רבי יעקב, הידוע גם בכינויו 'אביר יעקב', היה מגדולי וצדיקי מרוקו. משחר נעוריו ניכרו בו מידותיו המיוחדות וגאונותו הגדולה בתורה ובקבלה. לאחר עלותו לרבנות הקהילה בתאפילאלת החלו רבים לבוא אליו מכל קצווי הארץ, לבקש את עצתו וברכתו. במהרה זכה גם לתואר המלוב"ן [מלומד בניסים], לאחר שהכול ראו כי ברכותיו ותפילותיו פועלות ישועות למעלה מדרך הטבע.

באותה עת שרר עוני כבד במרוקו. יהודים רבים התקשו לפרנס את משפחותיהם ולספק לחם לפי הטף. רבי יעקב שינס את מותניו ויצא למסע ארוך בקהילות מרוקו, כדי לגייס סכום נכבד שיתמוך במשפחות העניות.

יום אחד נזדמן לעיר בדרומה של מרוקו. אחד מאנשי הקהילה שמח על הזכות הגדולה שנפלה בחלקו לארח את הצדיק בביתו. הלה היה יהודי ישר דרך וירא שמים, ועשה כל שביכולתו להנעים את שהייתו של הצדיק בביתו.

לאחר סעודת הערב הראה בעל הבית לרבי יעקב את חדרו ופנה בעצמו לישון. אך הפציע השחר השכים בעל הבית לקום, כדי ללוות את האורח לבית הכנסת, ואז התברר לשניהם כי תרמילו של הצדיק, ובו הטלית והתפילין – איננו!

לא רק טלית ותפילין היו בתרמיל, אלא גם כל כספי הצדקה אשר נאספו בעמל רב בקהילות שבהן ביקר רבי יעקב. בראש ובראשונה זו היתה אבדה קשה, אך לא פחות מכך כאב לצדיק על שתרומותיהם של יהודים טובי לב לא הגיעו ליעדן.

נחשולי מים הקיפוננו מכל צד והגיעו עד ראשנו, וכמעט טבענו במים האדירים.

"מיד כשחזרנו לאחור, חזר הנחל להיות כמות שהיה. החלטנו לנסות לחצותו שנית, ושוב גאו המים בשצף קצף ונאלצנו להימלט כדי להציל את נפשנו.

"הבנו שמן השמים אין מאפשרים לנו לברוח. עשינו עוד ניסיון. השארנו את התרמיל על שפת הנחל ונכנסנו בלעדיו אל הנחל. הפעם נשארנו המים נמוכים כשהיו.

"או אז החלטנו להשיב את התרמיל, ועתה מבקשים אנו סליחה ומחילה מכבוד הרב, ומתחננים שיסיר מעלינו את העונש שאנו ראויים לו על העוון הזה".

"סולח ומוחל אני לכם בכל לב", אמר רבי יעקב לבני החבורה, "אולם בתנאי אחד: עליכם לשוב בתשובה שלמה על מעשיכם, ולקבל עליכם שלא לגנוב עוד". בצאתם מאת הצדיק ניכר היה על פניהם כי התחרטו בכל לבם ושבו לדרך הישר.

בעל הבית נבהל והתכונן לסגור את הדלת, אך האנשים התחננו ואמרו שרצונם להיפגש עם רבי יעקב אבוחצירא, והצדיק הורה להכניסם.

בראשים מורכנים ניגשו הארבעה אל הצדיק. אחד מהם הגיש לו את התרמיל האבוד. תדהמה אחזה בצדיק, הוא הביט בהם כלא מאמין ושאל: "היכן מצאתם את התרמיל?".

שאלת הרב הביכה את בני החבורה. הם התפלאו על שהצדיק אינו חושד בהם כלל, אלא בטוח כי מצאו את התרמיל. לאחר שהייה קצרה אזר הגדול שבהם אומץ ואמר:

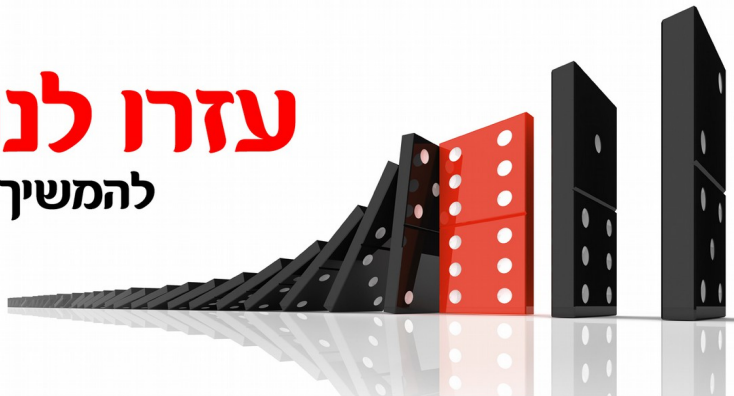
"רבי, גנבים אנחנו. כאשר נודע לנו על ביקורך כאן, הבנו שאתה נושא בתרמילך כסף רב.

"הצלחנו לגנוב את התרמיל, והתכוננו לקחתו אל העיר הסמוכה, עד שיישכח הדבר. אולם נתקלנו בדבר מוזר שלא אירע לנו מעולם.

"בדרך עובר נחל קטן, אשר המים שבו אינם עוברים את קרסול הרגל. כאשר דרכנו בתוך הנחל גאו פתאום המים,

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

עזרו לנו, להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

”זאת התורה אדם” (במדבר יט', ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב-’נגלה’) ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה-’נסתר’). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי ’נגלה’, ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת נח

תיבת נח

הקב”ה רואה ”כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ” ומחליט להביא מבול אשר ישמיד את כל היצורים שעל פני האדמה. הוא מצוה את נח (דור עשירי למין האנושי), הצדיק והתמים היחיד בדורו, לבנות תיבה באמצעותה יינצלו, הוא ובני ביתו וכן נציגים מכל המינים שבעולם החי, מן השיטפון שעומד לשטוף את העולם.

התיבה, כך מצוה ה’, תבנה תאים תאים מעצי גופר, ותצופה בזפת למניעת חדירת מים מבית ומחוץ. אורכה שלוש מאות אמה, רוחבה חמישים אמה וגובהה שלוש אמה (אמה = כחצי מטר). מבנה התיבה הולך וצר כלפי מעלה ומסתתים בגג ששטחו אמה על אמה.

לתיבה תהיינה שלוש קומות, חלון אחד ופתח כניסה בצידה. הקומה העליונה למגורי אדם, האמצעית לבעלי החיים והתחתונה לאיסוף הפסולת.

ה’ מצוה את נח להכניס אל התיבה שבע מכל מין מהבהמות הטהורות, וכן די מזון שיספיק לשהות ממושכת בתיבה הסגורה.

נח והנלווים אליו נכנסים לתיבה

כדי לאפשר לאנשי הדור החוטא אולי יתעורר מי מהם בינתיים וישוב בתשובה, מתמשכת בניית התיבה לעיני הבריות על פני 120 שנה. אולם אנשי הדור כלל אינם שועים לאזהרותיו של נח ואף מלגלים על התעסקותו בבניית התיבה הגדולה.

שבעה ימים לפני המבול, שוב קורא האלוקים לנח ומצוה עליו להתארגן לכניסה לתיבה. בגיל 600, מלווה

באשתו, בבניו ובכלותיו, מתייצב נח לצד התיבה שבנה ומקבל את פני כל בעלי החיים המגיעים מעצמם בדרך נס אל התיבה. מן הבהמה, החיה והעוף הטהורים מגיעים שבעה שבעה מכל מין – זכר ונקבה, ומבעלי החיים שאינם טהורים שניים מכל מין.

ביום שבעה עשר לחודש מרחשון, בשנת 1,656 לבריאת העולם, מתחיל המבול.

מי המבול

מבול ירידת הגשמים שנמשך ברציפות ארבעים יום, נושא את התיבה מעלה מעלה על פני המים ההולכים וגובהים. גם לאחר שפוסקים גשמי המבול, ממשיכים עדיין מי התהום לנבוע עד אשר מכסים הם חמש עשרה אמות מעל ההר הגבוה ביותר. במשך זמן זה נכחדים כל היצורים שעל פני האדמה, מלבד הדגים.

בתום מאה וחמישים ימי המבול והצפת מי התהום, מתחיל תהליך ירידת המים. אט אט יורדים הם עד אשר נחה התיבה על ראש הר אררט. בחלוף ארבעים יום נוספים פותח נח לראשונה את חלון התיבה ושולח בעדו את העורב החוצה, לבדוק האם ניתן כבר לצאת מן התיבה. אלא שהעורב חוזר מייד. שבעה ימים לאחר מכן שולח נח את היונה, אך גם היא חוזרת. הוא ממתין שבעה ימים נוספים ושולח את היונה בפעם השנייה. הפעם מתמהמהת היא, ובשובה לעת ערב עם עלה זית בפייה אל התיבה, מבין נח כי אכן כלו המים. לאחר שבעה ימים נוספים, כאשר שולח הוא את היונה, מוצאת היא הפעם מדרך לרגליה ואינה שבה עוד.

שיצאו מנח ובניו ומזכירה את העמים שנתהוו וקמו מהם.

מרידת דור הפלגה

במהלך כאלף השנים שלאחר המבול, אף שמתרבים בני המין האנושי, עדיין מרוכזים כולם בבקעת שנוער ומדברים שפה אחת.

ברבות השנים מורדים בני האדם בקב"ה ומקימים מגדל אשר יגיע עד השמים. מבנה אדיר זה יהווה (לפי הבנתם) מקור עוצמה אנושי כתחליף לאלוקות. ה' מונע מהם את מימוש כוונתם, ומבלבל שפתם לשפות שונות על מנת לשבש ולהחליש אחדותם. כתוצאה מכך נפוצים בני האדם מתוך מחלוקות ומריבות לאזורי מחיה נפרדים ומרוחקים זה מזה.

על שם פילוגם ופיזורם נקראים הם 'דור הפלגה', והמקום בו נבללה שפתם נקרא 'בבל'.

עשר דורות מנח עד אברהם אבינו

לאחר סיפור מעשה דור הפלגה ועונשו, ממשיכה התורה ומפרטת את תולדות עשרת הדורות שיצאו מנח. למן שם בן נח ועד לידת אברהם אבינו (באותם ימים היה שמו עדיין אברם). אברם בן תרח נושא לאשה את שרי (הלא היא שרה אמנו... מדברי חז"ל במדרשים אנו למדים פרטים נוספים רבים אודות חיי אברהם: תחילתם תהיה וחיפוש עד שבא להכרה בא-ל אחד, והמשכם מאבק באלילות והפצת שם ה' בעולם).

בסוף הפרשה מסופר אודות יציאת תרח ומשפחתו (בתוכם בנו אברם ואשתו שרי וכן לוט נכדו) מאור כשדים אל ארץ כנען. בהיותם בדרך, מת תרח בחרן והוא בן 205.

עתה מסיר נח את מכסה התיבה ורואה במו עיניו כי אכן יבשו פני האדמה.

היציאה מן התיבה

ה' מצוה את נח לצאת מן התיבה, הוא ומשפחתו וכל בעלי החיים שהסתופפו בה, על מנת שיתפזרו על פני כל הארץ ויקיימו את העולם מחדש.

בצאתו מן התיבה, בונה נח מזבח ומעלה עליו קרבנות לה' מבעלי החיים הטהורים. קרבנותיו מתקבלים לרצון לפני האלוקים.

עתה מודיעו ה' ומבטיחו אשר גם אם ישובו בני האדם לכסלם ויוסיפו להשחית דרכם, לא יביא עוד מבול וכליה על העולם. כסימן להבטחתו זו נותן האלוקים את אות הקשת בענן.

ה' מברך את בני נח בצאצאים, אשר יפרו וירבו גם הם על פני האדמה, ומתיר להם אכילת בשר בעלי החיים (אך אוסר את האכילה מבושרם בעודם חיים). כמו כן, באותה שעה, נאסרת הריגת אדם על כל בני נח.

נח מתגולל בשכרות

נח מגדל ענבים ומגלה את טעמו המשובח של היין ושותה ממנו לשוכרה. בראות חם, בנו הרשע, את אביו מתגולל בשכרותו באהלו כשהוא ערום, ממחר הוא לספר זאת לאחיו. שם ויפת, הסולדים מגסותו של אחיהם, נוטלים בגד ונכנסים אל האוהל בהליכה לאחור על מנת לכסות את אביהם מבלי לראותו במערומו.

כשמקיץ נח מיינו ומבין את אשר התרחש, מקלל הוא נמרצות את חם ומברך את שם ואת יפת.

נח מאריך ימים וחי עד גיל 950 שנה.

שלשלת צאצאי נח ובניו

כאן מפרטת התורה בקצרה את השתלשלות הדורות

גם ביו-טיוב ובפייסבוק:
בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

YouTube f

עזרה ראשונה לנפוש

סדר הטיוב

חסידות על הפרשה נח

רבים' של עסקי הפרנסה ישטפו אותו.

(מתוך 'ליקוטי שיחות', כרך א')

צדיק בכל דרכיו

"נח איש צדיק תמים היה בדורותיו"

צדיק - צדקתו בקיום רצון ה' יתברך היתה באופן
דתמים - בתמימות ובשלימות, במשך כל היום, לא רק
בשעה שלמד והתפלל אלא גם בשעה שאכל ושתה וכו'.

(משיחת הרבי מליובאוויטש נשיא דורנו)

כשמתמקדים בעיקר מתעלה גם הטפל
"בוא אתה וכל ביתך אל התיבה"

הפירוש ב'לבוא' אל תיבות התורה והתפילה הוא -
ידיעה ברורה ומוחלטת שהעיקר הוא תורה ותפילה,
ואילו כל שאר עניני האדם הגשמיים (כדוגמת פרנסה)
טפלים ומשניים.

בשעה שהכרה זו קבועה בנפש האדם - אזי גם
העיסוק הטפל והמשני עצמו נהפך להיות חלק מעבודת
הבורא (או על כל פנים אמצעי לה), ואין חשש שה'מים

שבת שלום!!!

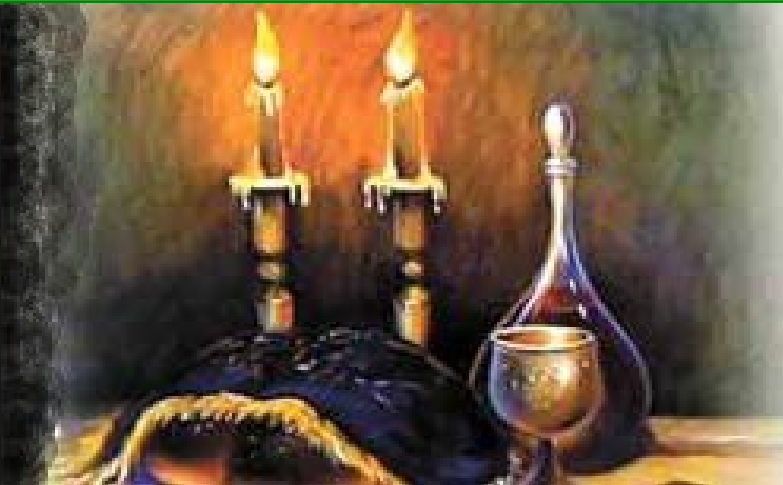
ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו

tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך
ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון קיץ)
18:34	17:22	י-ם
18:35	17:36	ת"א
18:34	17:27	חיפה
18:36	17:40	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.
נא לשמור על קדושת הגיליון